

AURORAFLAT

‘Dit kan het Soho van Heerlen worden’

Een grote mural heeft ervoor gezorgd dat bewoners van de beruchte Auroraflat in Heerlen eindelijk met elkaar communiceren en trots zijn. Nog niet alle overlast is verdwenen, maar de weg omhoog is duidelijk ingeslagen. „Klagen over elkaar is veranderd in zorg naar elkaar.”

HEERLEN

DOOR BENTI BANACH

Postbode Leo woont zeventien jaar in de Auroraflat. Hij is iemand die trouw naar zijn werk gaat en als hij thuiskomt, trekt hij de deur achter zich dicht. Met zijn burens en andere flatbewoners heeft hij niet meer contact dan een vluchtige groet in het trappenhuis. Vorig jaar is er iets veranderd, vertelt Leo. „Opeens stond Maria aan de deur. Of ik zin had om mee te helpen met een mural. Ik dacht, ik ga wel effe kijken. Voor ik het doorhad stond ik mee te schilderen. Ik merkte dat ik er rustig van in mijn hoofd werd. Vanaf dat moment ben ik iedere dag na mijn werk gaan meehelpen.” Volgens flatgenoot Tatjana is de post nog nooit zo snel bezorgd als toen.

Koffie en eten

Circa zestig bewoners hebben daadwerkelijk meegeschilderd, anderen hebben koffie en eten aangesleept. Een Colombiaanse is spontaan *empanada's* gaan bakken, een Nederlandse ging erwtensoep maken. Na zeventien jaar heeft Leo eindelijk een deel van zijn medebewoners leren kennen. „Mijn buurman komt me nu soms friet met zuurvlees brengen. Hij is een stuk spraakzamer tegen me geworden. En ik word nu veel meer bij alles betrokken.”

Leo beschouwt de grote mural als zijn werk. Zijn voldoening drukt hij uit tijdens de rondleidingen langs Aurora die hij voor de VVV verzorgt. „Ik vertel ook iets over het Maankwartier en over Heerlen,

maar dat is kennis van anderen. Pas als ik bij de flat aankom, voel ik me op mijn gemak. Dit is kennis van mezelf”, zegt hij.

Symboliek

Anonimiteit heeft plaatsgemaakt voor trots. Vooral door die gigantische muurschildering, die in de boeken staat als Europa's grootste mural, en die opbeurende tekst van dichter Khalil Gibran eromheen: *In het hart van elke winter leeft een trillende lente*.

De symboliek van de woorden kan niemand ontgaan. Jarenlang was het complex (228 appartementen, bouwjaar 1982) de paria van de Heerlense volkshuisvesting. „Ik was een paar jaar geleden op een puppycursus in Schinnen”, schetst Tatjana. „Toen ze hoorden dat ik in de Auroraflat woonde, deden ze drie stappen achteruit. Ze zeiden dat we bij het tuig hoorden. De overlast was ook enorm hier, zeg maar 12 op een schaal van 1 tot 10. Bewoners die hun ruzie midden in de nacht uivechten, burens met een psychose. En die twee transgenderdames hebben het imago van de flat ook geen goed gedaan.”

Opkrikken

Van alles is geprobeerd om de leefbaarheid in en om de flats op te krikken, vertelt Twan Vincken van eigenaar Wonen Limburg. „Operatie Hartslag was geslaagd, maar het imago van prostitutie en drugsoverlast is aan Aurora blijven kleven, omdat dit de andere kant van het spoor is. Vier jaar geleden zijn we benaderd door stichting Street Art om samen met de bewoners heel Aurora te schilderen. Een leuk idee maar we dachten dat het niet zou lukken.”

Dat veranderde toen een kunstenaarscollectief uit Madrid erbij werd betrokken en de voor 2023 geplande renovatie en verduurzaming naar voren is gehaald. Vincken: „De kunstenaars hebben huis aan huis keukentafelgesprekken gevoerd om te horen wat er speelt en wat de wensen zijn. We hadden grote twijfels over de deelname maar de eerste keer waren er alzo veel mensen op de been. En dan blijkt dat kunst wel degelijk kan verbinden.”

Terugschreeuwen

Natuurlijk zijn er nog overlastver-

oorzakers, maar waar er eerst werd geklaagd en terug geschreeuwd, wordt er nu veel meer gepraat. Tatjana: „Klagen over elkaar is veranderd in zorg naar elkaar.” Vincken: „Ze schakelen ons nu in en zeggen ‘ik geloof dat de buurman een handje hulp nodig heeft.’” Ook het gezamenlijke kantoor en koffiehok op de binnenplaats is een schakel tussen bewoners.

Volgens lector *built environment* van Zuyd Hogeschool Nurhan Abujidi is bij alle voorgaande initiatieven telkens verzuimd om uit te gaan van de bewoners en hun kracht. „Wat altijd ontbrak was de directe communicatie, het contact met bewoners van onderop. Je moet erachter komen wat hun potentieel is en dat kapitaliseren. In Aurora is dat de culturele diversiteit. Maar niemand viert dat. We moeten dat versterken en verbinden met het centrum van de stad. Er zitten hier Zuid-Amerikanen, Afrikanen, mensen met een Arabische achtergrond. Ze zoeken allemaal iets om zich uit te drukken, ze willen zich wel verbinden maar kunnen dat niet vanwege de taalbarrière. Wat enorm verbindt is eten. Daarom hebben we pizzasessies buiten gehouden. Toen kwamen ze wel.”

Afgelopen zaterdag is de schildering officieel gevierd en zijn plannen voor de tweede fase van de renovatie gepresenteerd. Omdat de Auroraflat de eerste bebouwing ‘achter het spoor’ is en daarmee letterlijk het begin van Heerlen-Noord, is dit een stimulans en voorbeeld voor de rest van het achtergebleven stadsdeel.

„Dit zou het Soho van Heerlen kunnen worden”, verwijst Twan Vincken van Wonen Limburg naar de creatieve broedplaats in Londen. „Als je het imago weghaalt, hou je een multiculturele plek over op loopafstand van het station en centrum. Dat zaadje moet tot bloei komen.” Hij geeft aan dat de corporatie nu ook een strenger toewijzingsbeleid hanteert.

„We vinden dat iemand een daginvulling moet hebben, betaald of vrijwilligerswerk of opvang. In een experimentele fase kun je dat eisen. De veronderstelling is dat veel mensen hier werkloos zijn, maar tachtig procent werkt, in de zorg, bij een callcenter, in de schoonmaak of als chauffeur. Het is een miniwijk.”

Buiten spelen

Met enkele Zuyd Hogeschool-studenten werkt Nurhan Abujidi nieuwe plannen voor Aurora uit. Uiteraard ook weer samen met de bewoners. Studente Sepideh Zareei is voor dat doel in de flat gaan wonen. „Moeders laten hun kinderen nu niet buiten spelen. We moeten een veilige plek voor ze creëren op de binnenplaats waar ze hun energie kwijt kunnen”, ziet ze.

„Er is nog steeds redelijk wat criminaliteit rond de flat. Ik vond het in het begin wel *spooky*, maar ik heb de mensen leren kennen en vind dat ze heel vriendelijk en behulpzaam zijn, ook voor buitenlanders. Veel problemen hier komen uit het feit dat mensen het gevoel hebben hier niet thuis te horen”, zegt de Iraanse Sepideh.

Een groene binnenplaats, het koffiehonk, een barbecue, openlucht bioscoop, wekelijks samen eten, genoeg ideeën die Aurora er volgens Nurhan Abujidi bovenop kunnen helpen. „Maar eerst moeten bewoners met elkaar communiceren en moet er een gevoel van gemeenschap zijn.”

Als je het imago weghaalt, hou je een multiculturele plek over op loopafstand van het station en centrum. Dat zaadje moet tot bloei komen.

Twan Vincken van Wonen Limburg

V.l.n.r.: student en bewoonster Sepideh Zareei, Twan Vincken en Roeland Cleuren van Wonen Limburg, Nurhan Abujidi van Zuyd Hogeschool, bewoonster Tatjana Korbmacher en Zuyd-student Rick Schubert.

FOTO BAS QUAEVLIËG